

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

6 ביולי 2009

441

י"ד בתמוז התשס"ט

עמוד

744 הצעת חוק זכויות התלמיד (תיקון מס' 2), התשס"ט-2009

הצעת חוק זכויות התלמיד (תיקון מס' 2), התשס"ט–2009

1. תיקון סעיף 6 בחוק זכויות התלמיד, התשס"א–2000¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 6(ד), האמור בו יסומן "(1)" ואחריו יבוא:
- "(2) על אף הוראות פסקה (1) רשאי מנהל מוסד החינוך, באישור המפקח הכולל שמונה לפי סעיף 34 לחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג–1953², להרחיק תלמיד, כאמור בסעיף קטן (א), לאלתר."
2. תיקון סעיף 7 בסעיף 7(ב) לחוק העיקרי, אחרי "שמנהל המחוז שמע" יבוא "את המפקח הכולל כמשמעותו בסעיף קטן 6(ד)2) או את מנהל מוסד החינוך או מי מטעמם, וכן".

ד ב ר י ה ס ב ר

הוועדה גם מטעמם של ההורים, עקב בקשות לרחיית מועד ההופעה לפני הוועדה בעילות שונות.

התיקון המוצע המאפשר, באישור המפקח הכולל, להתיר הרחקה מיידית של התלמיד האלים לאחר ההחלטה בשימוע ולפני הערר, מביא לאיזון הראוי בין זכותו של התלמיד להליך הוגן מחד גיסא, לבין הצורך להגן על ציבור התלמידים במוסד החינוך מפני התלמיד האלים מאידך גיסא.

סעיף 2 סעיף 7(ב) לחוק קובע כי מנהל המחוז (שהוא יושב ראש ועדת השימוע בערר) ישמע, בטרם קבלת החלטה בערר, את התלמיד והוריו, אם ביקשו זאת, וכן את הנציגים האחרים שהוזמנו כדין לדיון בוועדת השימוע.

מוצע לקבוע במפורש כי מנהל המחוז ישמע גם את מנהל מוסד החינוך שבו אירע האירוע האלים או את המפקח הכולל או מי מטעמם, וזאת כדי לאפשר למי שקיבל את ההחלטה על הרחקה התלמיד להגיב לטענות ההורים והתלמיד שהועלו בערר, וכן כדי לאפשר למנהל המחוז לקבל החלטה מאוזנת לאחר שמיעת כל הגורמים הנוגעים בדבר, תוך קיום הליך מאוזן והוגן.

השפעת החוק המוצע על זכויות הילד:

החוק המוצע יחזק את שתי הזכויות המהותיות של התלמיד במוסד החינוך: הזכות ללמוד והזכות להיות מוגן, שכן מטרתו, כפי שצוין לעיל, להגן על האקלים הבית-ספרי ולדאוג לשלומם של התלמידים במוסד החינוך. יובהר כי אין בתיקון המוצע כדי לפגוע בזכותו של תלמיד להגיש ערר על ההחלטה להרחיקו, ובזכותו להליך הוגן בכל הקשור להרחקתו, שכן זכויותיו הדיוניות בדבר הליכי שימוע וערר נותרו על כנן.

סעיף 1 מטרת החוק המוצע, לאפשר איזון הולם בין ההגנה על האקלים הבית-ספרי לבין זכותו של התלמיד להליך הוגן, במקרה שבו שוקלים את הרחקתו מבית הספר.

בהתאם למצב המשפטי הקיים, סעיף 6 לחוק זכויות התלמיד, התשס"א–2000 (להלן – החוק), קובע הוראות לעניין קבלת החלטה בדבר הרחקה תלמיד ממוסד חינוך לצמיתות והעברתו למוסד אחר, ובדבר הזכות להגיש ערר על החלטה כאמור. סעיף קטן (ד) של הסעיף האמור קובע כי לא ניתן להרחיק תלמיד ממוסד חינוך כאמור, עד להגשת ערר, ואם הוגש ערר – עד לקבלת החלטה בערר. בתקופת הביניים שבין החלטה בדבר ההרחקה (לאחר עריכת שימוע לתלמיד ולהוריו) לבין החלטה בערר, התלמיד המורחק (לעתים בשל מעשי אלימות קשים), עדיין לימד במוסד החינוך, ולכן יש משמעויות קשות לעניין סמכות מוסד החינוך ויכולתו לשמור על גבולות ברורים, ולהגן על חברי הקהילה הבית-ספרית; בנוסף, בתקופה האמורה אין כל יכולת להשתמש נגדו באמצעי משמעת יעילים.

משכך, מוצע לתקן את הוראות סעיף קטן (ד) האמור, ולאפשר למנהל מוסד החינוך להרחיק תלמיד ולהעבירו לבית ספר אחר, לאלתר, בלי להמתין עד לקבלת ההחלטה בערר, וזאת באישור של המפקח על מוסד החינוך (המפקח הכולל שמונה לפי סעיף 34 לחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג–1953).

אישור המפקח כאמור יינתן במקרים שבהם נדרשת הרחקה מיידית, למשל: בשל מקרי אלימות מוריים או פגיעות מיניות, שבהם נדרשת הפרדה בין פוגע לנפגע והגנה על חברי הקהילה הבית-ספרית, ובמקרים אחרים של הפרות משמעת קשות.

בנוסף, המצב שבו התלמיד נשאר בבית הספר עד לקבלת ההחלטה בערר עלול להביא להתמשכות דיוני

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 42; התשס"ה, עמ' 44.

² ס"ח התשי"ג, עמ' 137.